

Хорор у морзі: нечиста сила в судово-медичному відношенні
Олена Федорова

Легенди судмедексперта #1

В одній ЦРЛ плідно працює команда друзів – судмедексперта Демча і патанатома Ореста. Але згодом у Демча постає проблема особистого характеру – він закохується у датчанку. І тепер його щастю заважають мова, відстань, кордони, різний менталітет і статус. В робочих колективах у друзів справи йдуть «на відмінно»! Якось в іх морзі заводиться нечиста сила і позбавляє очей санітара, насилає страхітливі та оманливі ілюзії, доводить співробітників до жаху та посивіння, і починає загрожує не лише їх колективу. Друзі розуміють, що в них немає іншого шляху, ніж побороти нечисть. Про які особливості відьом та іншої нечистої сили дізнаються співробітники моргу? Чи вдасться їм опанувати могутньою нечистою силою та спасті планету від знищення інопланетними тварюками? Чи зможуть друзі остаточно вирішити свої особисті проблеми? Знайти відповіді на всі ці питання і дізнатись про деякі цікаві та страшні речі, ми і запрошуємо всіх шанувальників жанру хорор-містика.

Олена Федорова

Хорор у морзі:

нечиста сила в судово-медичному відношенні

Дійові особи:

Олександр Ілліч Демчин (Демч) – судмедексперт

Орест Григорович Манчишен – патологоанатом

Бася Василевська, Гоша Міронець – лаборанти СМЕ

Уляна – санітарка обох відділень

Гнат Васильович, Анатолій – санітари моргу

Михайло Іванович Борисов – головний лікар ЦРЛ

Лера Остроглядова – майбутня наречена Ореста, слідчий РВБС

Богдан Михайлович Тищенко – мер

Інгрід Хольм – судмедексперт з Данії, майбутня наречена Демчина

Баба Орися – спадкова відьма

Янош Гребер – відьмак в незрозумілому (чи то – в живому, то чи – в мертвому) стані

Бучина – відьма в незрозумілому (чи то – в живому, то чи – в мертвому) стані

Частина перша

Улюбленець публіки

Олександр Демчин або Демч, як звали його знайомі, був веселим 28-річним парубком, що моментально став улюбленицем усіх незаміжніх лікарів, медсестер і лаборанток Т-кого районного територіального медичного об'єднання (а попросту говорячи – районної лікарні). Та й як можна було не любити веселого балагура, який постійно смішив усіх яскравими жартами. І це – не дивлячись на суровість його професії судмедексперта! Високий, стрункий, проте, з накачаними біцепсами, чорноокий та приязний брюнет, він постійно змушував швидко битися серця вільних дівчат. До нього у відділення так і норовили заглянути під будь-яким приводом, і навіть без нього, цікаві дівчатка з поліклініки і стаціонару.

– Ні, Демче, ось поясни мені, в чому секрет твого успіху у жінок? – ображено запитував у

сусіда його друг патологоанатом.

Орест Манчишен був приблизно його віку і теж непоганий собою. Високий шатен в окулярах, міцнішого, ніж Демчин, статури, теж привертав увагу жіночої половини лікарні, але абсолютно в іншому сенсі. Про патанатомію історично в лікарні ходила погана слава, тому Манчишена злегка побоювалися. До того ж, від його вердикту залежала репутація лікарів-практиків. Саме тому, на «п'ятихвилінках» він сидів завжди в гордій самоті в першому ряду конференц-залу.

Олександр з'явився тут рік тому, побувавши перед цим, незрозумілим для всіх чином, на практиці в Польщі і Естонії. Приіхавши до Т-ського, Демч вирішив все перекроїти на зразок того устрою моргу, який так сподобався йому за кордоном. Але річ у тому, що своєї території відділення судмедекспертизи не мало, оскільки відділення відкрилося лише зараз. Тому, у зв'язку з відкриттям, начальник обласного бюро СМЕ написав листа місцевому головному лікареві з побажанням виділити для МРВ СМЕ приміщення. У зв'язку з відомчими наказами, той був зобов'язаний піти йому назустріч.

І в результаті, половина патологоанатомічного відділення, у тому числі, і один з двох секційних столів попали в розпорядження Демча. Спочатку колектив Ореста став на дibi, одразу охрестили експерта загарбником. Але познайомившись з новоприбулим, всі були зачаровані симпатичним Олександром, і визнали істину про те, що велика частина відділення і так була порожня. Отже, насправді ніхто не зазіхав на іхні права.

Демчин був неодружений, Орест – також, тому незабаром вони стали друзі – не розлив вода! Разом іздили на рибалку, разом збирали по осені гриби, разом ходили по дівчатах.

Орест визнавав, що його робота була нуднішою, ніж в Олександра. Той і на місця події іздив, і до суду ходив виступати, і окрім мертвих пацієнтів, дивився ще і живих. В самого Манчишена роботи було в багато разів менше. Розтинів було мало, і слава Богу! Хай люди краще живуть! Біопсій теж було небагато. Спочатку Орест дуже хвилювався за результати своїх експрес-аналізів. Але з досвідом став собі більше довіряти. Тому, у вільний час, а його у нього було багато, він читав книги з патанатомії й онкології, і сидів в гостях у сусіда, вчився судовій медицині.

– А раптом мені дадуть ще один район? Тоді я зможу тебе узяти на підробку, – запевнив його якось Демч і «досаждав» експертизою. В принципі, судова медицина Оресту подобалася в університеті, але він вважав цю дисципліну дуже «стрімкою». А патологічна анатомія захопила його своїм спокоєм.

– А як на мене, я б замучився дивитися на суцільні болічки! – сперечався з ним експерт.

– А на суцільні травми дивитися ти ще не замучився?

– Але у мене-то робота всіляка! Поглянув в мертвих, поглянув на живих, повивчав речові докази, почитав кримінальні справи. Цікаво ж! Романтика...

– Ну, ж бо, й поняття про романтику у Вас... дивні, – промовила Бася, судово-медичний лаборант, – Яка ж це романтика – розглядати, чим нанесена рана на голові – ножем або ломом?!

Тоді, рік тому, Демч дав оголошення в місцеву газету і оголосив конкурс на вакантні ставки лаборантів і санітара в нове відділення. Болеслава і Гоша – випускники медичного коледжу прийшли на «кастинг» останніми, і саме вони і були прийняті на роботу, як найрозумніші, непитущі й некурці. До того ж, ці молоді люди виявилися настільки зацікавленими страшним предметом, який не проходили в коледжі, що стали інтенсивно вивчати його самі. Це не могло не сподобатися такому здоровому фанатикові своєї справи, як Демч. Болеслава, взагалі, перед співбесідою читала якусь книгу.

– Що читаемо? – весело поцікавився начальник, проходячи повз них.

– Практикум з судової медицини. Вивчаю, як правильно готовувати скельця для оглядів, – відповіла тоді Бася, і вбila цим Демча наповал.

Саме такі співробітники на службі і були йому потрібні!

– Ну, а ти що вміш? – звернувся він до хлопця.

– А що треба?

– Все, що я казатиму.

– Це я вмію, – спритно відповів хлопець і Олександр задоволено розсміявся.

Такі кмітливі йому теж були потрібні.

З тієї миті він жодного разу не пошкодував, що узяв іх на роботу. Ні Бася, ні Гоша ніколи його не підводили. За цей час він навчив іх всього, що було необхідне. Крім того, в Гоші була старенька машина, подарована йому предками. Тому, він незабаром став її водієм відділення. Прибиралася в іх відділенні патологоанатомічна санітарка тітка Уляна.

Крім того, для нічного чергування (чого зроду не було в патанатомії, але по положенню мало бути в судово-медичній експертизі) була виділена ставка санітара, яку поділили навпіл Гнат Васильович (патанатомічний санітар) і санітар «швидкої допомоги» Анатолій, що недавно попав під скорочення. Обидва не боялися небіжчиків, оскільки ім доводилося і раніше працювати з мертвими, обидва були середнього віку і дорожили роботою.

Начальник одразу попередив, що не потерпить на роботі недобросовісних співробітників, ніяких поборів з родичів і ніякого хамства він не сприймає.

– Тих, що бажають працювати – достатньо, самі бачите.

І нові співробітники зрозуміли, що начальник, хоч і молодий, але не має наміру жартувати. І ось, укомплектувавши відділення гідними кадрами, Демч приступив до оформлення самого відділення.

– Я хочу зробити наші приміщення якомога більш функціональними. Адже на роботі ми проводимо більшу частину життя! Тому, у нас є можливість обладнати чотири кімнати, які нам дісталися, на власний розсуд. Як я це бачу: у нас має бути кімната для приймання живих осіб, кімната відпочинку для нас, лабораторія і мій кабінет. Лабораторія у нас є, Орест Михайлович нам ії люб'язно надав у спільну власність.

– Нам потрібно буде там дещо переробити, але це вже дрібниці. Приймальна кімната має бути найпростішою, щоб нічого не відволікало увагу. Я б віддав перевагу світлому фону або шпалерам. Тому що ця мерзотна зелень радянських часів вводить мене в смуток. У себе в кімнаті робіть, що хочете – хоч картини вішайте.

– А у мене є переносний телевізор. Можна його сюди принести? – запитав Гоша.

– Звичайно, будуть же і вільні хвилинки. Книги приносите, кросворди. На чергуваннях підвищуватимемо свій Ай Кью. Крім того, потрібно б облаштувати коридор. Він широкий, і це добре. Стільці потрібно поставити для потерпілих, щоб не стояли в черзі.

– А ще можна квіти скрізь посадити, – радісно підхопила Бася.

Демч здивовано запнувся, подивився на неї, махнув рукою і сказав:

– Тільки якщо ти сама за ними дивитимешся!

Дівчина закивала головою у відповідь. У квартирі ії бабусі скучились цілі зарості, які нікуди було дівати. А тут вони цілком пристойно б створили затишну атмосферу нового відділення.

– Гроші на ремонт нам, звісно, ніхто не дасть. Мікроскопічні кошти для облаштування мені обласне начальство виділило, але, як я вже сказав – мікроскопічні. Щось я зможу докласти. Але робочих нам не сплатять. Тому пропоную влаштувати суботник і довести все до ладу, аби з понеділка працювати в кращих умовах. Згодні?

Усі хором погодилися. Більшість занадто довго сиділа без роботи, щоб зараз ігнорувати пропозиції нового шефа.

– Тоді ви зараз прикинете дизайн, а ми з Гошею і дядьком Гнатом поїдемо на базар і прикупимо, що потрібно. Завтра чекаю всіх раніше.

– Начальник такий діловий! – шанобливо помітила Бася.

– Так і повинно бути! – повчально відповів Гнат Васильович.

У Басі був добрий художній смак, тому вона швиденько накидала ескізи кімнат, Демч подивився на них, ствердив, і помчав на ринок.

– Як думаєш, все буде добре? – запитала дорогою додому Бася свого однокашника.

– Має бути чудово! – оптимістично помітив той.

– Ми навіть не знали, куди зможемо влаштуватися на роботу, а повезло, і влаштувалися в нове відділення, якого ще тут ніколи не було. Це ж здорово! – радів Гоша.

Григорій Миронець і Бася Василевська вчилися в паралельних групах на фельдшерському відділенні, і здогадувалися, що за розподіл іх попереду чекає жорстока боротьба. Але у результаті все обійшлося набагато краще, ніж передбачалося.

Хто б знов, що в Т-ському відкриється експертиза, і вони зможуть тут працювати? До того ж фраза «я працюю в судмедекспертізі» звучала дуже авторитетно. Можна було пишатись собою!

На наступний ранок, коли усі зібралися на ганку відділення, начальник зустрів іх вже перевдягнутим в старий тренувальний костюм, робочий халат і шапочку. Всі ще раз переконалися і здивувалися, що іх начальник – особливий.

– Я вже почав змивати стіни. Приеднуйтесь. Кожен може узяти собі по кімнаті й...

– А як Ви так рано встигли вже? – наївно заікнулася Бася і запнулася, зрозумівши, що припустила нетактовність.

– Я тут живу, мій юний друже, – відповів начальник.

– Де «тут»? – недовірливо запитав і собі Гоша.

– У своєму кабінеті. Головлікар пообіцяв мене куди-небудь прилаштувати. Але поки...

– А хочете, можна у моєї бабусі на дачі пожити? – запропонувала юний лаборант.

- Ні, Басько, це дуже далеко, – запротестував Гоша.
- Слухай, Олександре Іллічу, у мене ж мій співмешканець по гуртожитку вибув.
- Як вибув? Зовсім?
- Так, одружився і поїхав до іншого району. Напиши післязавтра заяву головному, щоб він тебе до моєї кімнати підселив, – запропонував Орест.
- Відмінно. Спасибі, колего! – хлопнув по плечу патанатома Демчин, – А тепер – за роботу.

Всі кивнули та пішли переодягатися. Робота дружно закипіла. І в понеділок відділення було не впізнати. Звичайно, побілка і фарбування ще не висохли остаточно, але кімнати абсолютно змінилися. Демч закупив однакову персикову фарбу, і тепер все кімнати сяяли сонячним світлом, і навіть стали здаватися якось більше. Бася з Гошею привезли старі килими, диванчик з дачі, телевізор, квіти й дерева, тому що китайські троянди бабусі виросли вище голови, і розставили це по всьому відділенню.

- Слухай, супер! – здивовано констатував Орест, оглядаючи сусідський ремонт.
- А ти чого собі не поновиш свій радянський каземат?
- Та якось в голову не приходило, – чесно зізнався патологоанатом, – Все чекаемо, коли головлікар призначить ремонт.
- Ой, чого іх чекати?
- Та якось не хочеться свої кровні віддавати за ремонт...
- Та ти чого? Зробиш добре ремонт – років п'ять, а то й більше будеш відмінно себе почувати! Адже ти ж тут півжиття проводиш! Хіба ти не вартий того, щоб створити собі гідні умови?

Орест погодився, що новий сусід мав рацію. І на наступні вихідні теж організував ремонт.

За кілька днів все відділення було не впізнати. Головний лікар Михайло Іванович, зайдовши перевірити, як влаштувалося відділення СМЕ, був убитий наповал ініціативою співробітників облаштовувати тепер зразково-показові відділення.

- А от на облаштунок моргу ми попросимо Вашої допомоги, – твердо сказав начальник СМЕ, – Нам потрібні хоч кілька морозильних камер.
- Ой, просити щось Ви можете, але все залежить від мера. Дасть фінанси – немає питань.

Тільки він нам не сплатив навіть ще обладнання для реанімації, хоч і обіцяв рік тому.

– Нумо борімось!

– Яким чином з ним боротися? Пробували, марно.

– Це тому, що у Вас не було експертизи. А тепер ми маємо ефективні засоби для боротьби.

– Які це? – підозріло примуржливши, запитав головний лікар.

– Поки що не розкриваймо наші секрети. Підімо спочатку законним шляхом: закидаємо його проханнями.

– А Ви пропонуєте незаконні шляхи вирішення? – сполошився головний.

– Ні-ні! – заспокійливо замахав руками Демчин, – Скажімо, просто екстремальні.

Борисов неодмінно покрутів головою і пішов до себе, будуючи припущення, які ж методи боротьби передбачає ризиковий судмедексперт. Але, оскільки Демч був непередбачуваним товаришем, то і прочитати його думки виявилося неможливим.

Отже, нове віddілення запрацювало. І Орест тепер з подивом констатував, як же мало він знат про роботу експертів.

У коридорах постійно хтось сидів, ходив, скаржився, сподіваючись зустріти співчуття... Іноді люди не сиділи в черзі, а стояли біля вікон, задумливо роздивляючись лікарняний сад, або дивувалися величезним китайським трояндам бабусі Болеславі. До речі, Баська перетворила віddілення в справжню оранжерею, а Гоша облаштував кімнату «психологічного відпочинку». І тепер, у вільний від пацієнтів час, який найчастіше припадав лише на обід, все збиралися тут хвилин на тридцять на м'якому дивані і відпочивали.

Спочатку пацієнти намагалися прорватися на прийом і в не прийомний час, але Демч вирішив з самого початку припинити цю згубну практику, оскільки знат, що інакше йому взагалі сядуть на голову. Він не відчиняв двері з тринадцятої до чотирнадцятої години навіть ментам. І тепер ті теж терпляче чекали, поки віddілення відновить прийом відвідувачів.

Олександр знат, що найголовніше в роботі – правильна організація праці. Тому він склав посадові інструкції для кожного співробітника з розкладом функціональних обов'язків. Спочатку він подумав, що не братимем лаборантів у морг, а буде користуватися диктофоном, з якого потім Бася друкуватиме акти розтинів і експертизи, на кшталт роботи

іноземних моргів. Але потім він згадав, що в деяких випадках треба буде на місці брати мазки й кров, шматочки внутрішніх органів померлих і зразу оформляти на дослідження. Тому він вирішив дізнатися для початку настрій своїх співробітників, і запитав, у кого з них є бажання працювати з ним в морзі. І зрадів, коли обидва відповіли, що хочуть. Демч з сумнівом подивився тоді на малу Басю. Симпатюля-брюнетка в величезних окулярах викликала у нього сумніви в тому, що вона зможе психологічно витримати таку роботу. За Гошу він чомусь не переживав. Тому він вирішив, для початку взяти обох на звичайний розтин, попередивши, що в разі травми або вбивства (тьху-тьху!) доведеться значно важче і довше бути в секційному залі. На його подив, Болеслава не тільки не злякалася, а навпаки, активно випитувала у нього все патологічні подробиці у померлого, адже такого навчання в коледжі вони були позбавлені свого часу.

«Однак! Хороші мені лаборанти попалися!», – задоволено констатував Демч. Звісно, він попередив своїх підлеглих і про відповідальність за розголошення таемниці слідства, які стануть ім відомі під час роботи.

– Ось ти молодець! У тебе така організаторська жилка є! – хвалив сусіда патологоанатом.

– Та облиш! Ти ж теж організував роботу свого відділення?!

– Відкрию тобі страшну таемницю: я нічого не організовував, мені у спадок від старого колеги все дісталося!

– Ну, так це тобі пощастило! Втім, що ми все про роботу? Хто добре працює – повинен добре відпочивати! Які у нас плани на вихідні? – весело запитав Демч.

– У нас?

– Ну, ми ж тепер «разом» живемо?

– Я, взагалі-то, планував до батьків з'їздити... Ти хіба не поїдеш до них похвалитися, як все тут...

– Я – сирота, Оресте. Батьки загинули в автокатастрофі, а мене кинуло на підлогу, я і вижив. Рубці на голові і тілі залишилися... Але мені було близько року всього... Виріс в інтернаті. Так що іхати мені нема до кого. Хіба що, до родичів за кордон?

– Хочеш, поїдемо до моїх?

– Давай, ти поїдеш до них на наступні вихідні, а завтра покажеш мені місто?

– Добре, – погодився Орест.

- А як у вас з дівчатами?
- Цього у нас з надлишком вистачає!
- А чого ж ти тоді досі сам?
- Ну-у, як тобі сказати? Час провести є з ким. А ось, щоб зустріти серйозну для життя – поки не пощастило...
- Зрозуміло. Чи не там шукаєш, напевно?
- Може, – миролюбно відповів Манчишен.
- Я перепрошую, а який у вас знак був, що вхід заборонений?
- Не зрозумів, – здивовано витріщився на Демча Орест.
- Ну, коли ти не один?
- А-а-а! Так, в принципі, ніякого і не було.
- Непорядок! Давай так: якщо входити не можна – на ручку дверей вішаеш... – Демч обвів очима холостяцьку кімнату і побачив ремінь, що висів на дверцях шафи.
- Ось, вішаеш ремінь. Лади?
- Лади.

Орест відчув, що з цього моменту життя стає веселішим, ніж раніше. Так, цей експерт – не те, що старий сусід-зануда по кімнаті! Дивно, як той ще знайшов собі дружину! Напевно, таку ж.

З наступних вихідних, Олександр почав активно вливатися в громадське та інше життя Т-ського. Щоправда, з прогулянкою по місту ім не зовсім пощастило тому, що в парку вони одразу натрапили на Баську, яка радо приєдналася до них, і почала розписувати красоти рідного міста, ніби Орест про них і до цього не знов.

Демчин глянув на розчароване обличчя колеги, який розкатав губу, думаючи, що вони моментально «склеять» місцевих красунь, і зрозумів, що від лаборантки вони не відбудуться, та розреготовався.

– Це Ви чого? – насторожено запитало юне дарування експертизи.

– Так це ми про своє, про хлопчаче, – заспокоїв її начальник.

– Пропоную сходити в кіно, – знайшов, нарешті, Дамоклеве рішення Саня, і потягнув супутників до Будинку культури.

Чесно кажучи, вони і з малою Баською відмінно провели час. Погуляли.

Насміялися в кіно і після нього до упаду. Потім, провели її додому, здали під бабусин контроль, і більше вже не захотіли ніяких нових «подвигів».

Пішли в гуртожиток.

Але цілі у них, загалом, не збіглися. Хоча, швидше за все, збігалися, але навпаки. Можливо, вона теж шукала, з ким би познайомитися. Але знайомитися зі знайомими – було проти правил у Демча. Тому, в неділю вони вирішили повторити похід в місто зі своєю первинною метою.

Моргівські байки

Отже, в неділю вони знову вибралися в місто, і тепер уже натрапили на Гошу. Дивуючись, наскільки ж маленьке, по суті, містечко, вони ледве відчепилися від лаборанта, погуляли на набережній, познайомилися з двома довгоноғими дівчатами Аллою і Лерою, і пішли в кафешку. Там вони не поспішаючи спустили пляшку молдавського вина і продовжили спілкування в чудовому настрої. Справа дещо ускладнювалась тим, що дівчата дуже захотіли дізнатися, ким працюють «такі цікаві хлопці» і почали іх, прямо по-ментовські «колоти». Орест хотів спочатку похизуватися своєю професією, але Демч застережливо стиснув йому лікоть. Вони тепер – відомі в місті люди. Невідомо, що собою представляють ці ціпоньки. А якщо вони – представники найдавнішої професії? Якась особлива «солодкість» дівчат допускала в Олександра появу таких думок. Не можна було допустити, щоб про них поповзла слава, що вони злягаються з б... ми. Тому, наші молоді люди вирішили тримати інтригу.

– А ось не скажемо. Єдине: можемо відмітити, що ми – представники дуже страшної професії!

– А ми – теж! – засміялися дружно у відповідь дівчата і весело перезирнулися.

– Цікаво!

Колеги вирішили злегка провчити підпитих і нахабних дівчат. Чому не порозважатися особливим чином?

– Ми хочемо до вас на роботу, – вередували дівиці.

– Добре, – погодився Демч, – Тільки пропоную пограти в одну гру. Ми зав'язуємо вам очі...

– Ви, точно, що не збоченці? – несподівано тверезо запитала більш симпатична і балакуча Лера.

Вона одразу якось сподобалася Оресту. І йому було шкода, що Демч нав'язує свої правила гри. Хоча, складалося враження, що він не збирався клейти жодну з цих дівчат.

– Ні, звичайно! Просто так цікавіше!

– А якщо ми погодимося?

– Ви отримаєте таку порцію адреналіну...

– О-о-о! Саме цього я і хочу! – вигукнула Алла.

Демч відійшов до стоянки таксі, щось прошепотів водієві, а потім запросив усіх в машину.

– Ну, закривайте очі, – сказав він дівчатам, і дочекавшись, коли ті виконали його умови, надів ім зверху медичні маски.

У Ореста від подиву щелепа відпала. Сашка носив у барсетці маски? Звичайно, він поки навіть не уявляв, що Саня, як істинний експерт, носить постійно при собі й рукавички, і предметні скельця.

До речі, він з почуттям задоволення зауважив, що Лера зовсім не була дурною і старанно почала обмачувати пов'язку на очах.

– Ти надів на нас маски? – здивовано протягнула вона, – Звідси я роблю висновки, що ви – медпрацівники. Швидше – лікарі або фельдшера.

– Роби висновки, скільки тобі завгодно! – промовив Демч.

Дівчата виявилися розумнішими, ніж він припускав, і його інтерес до них став стрімко зменшуватися.

Незабаром машина виявилася в лікарняному дворі.

– Лівіше і прямо. Зупинітесь тут, – промовив він водіеві, розрахувався з ним і почав витягувати з кабіни пасажирок.

– Тільки не підглядаемо, – примовляв він, допомагаючи дівчатам піднятися по декількох сходах.

До речі, Лера весь цей час тренувала пам'ять і намагалася обчислити, куди ж іх привезли. Те, що вони перебували зараз на території райлікарні, не викликало у неї сумнівів. Але де саме?

Сашко відкрив двері і обидва, підтримуючи дівчат, увійшли до віddілення. Демч мовчки повів очима вправо і запитально глянув на колегу. Вправоруч розташувався вхід до моргу.

Над аркою в коридорі висів напис: «Вхід суворо заборонений!». Але це ж було попередження для родичів померлих, а не для цікавих Варвар, яких можна і треба було провчити. Помітивши дивне збентеження в очах Ореста, Демч зрозумів, що вести гру доведеться йому одному.

По коридору послідовно розташувалися: справа – допоміжна кімната, де зберігалися інструменти для розтину, лабораторний посуд та речі небіжчиків, які поки не встигли забрати родичі померлих; кімната санітарів; прямо в торці – вхід у секційний зал; а зліва від нього, біля бічного лікарняного входу до моргу, – малюсінька кімната – колишній холодильник, двері якого замикали ззовні на величезний засув.

Саме сюди, через своєрідну «мальовничості» кімнатки, і вирішив привести Санька своїх гостей. Як розповідав йому Орест, цю кімнату завжди намагалися використовувати як камеру для зберігання трупів. Але неякісні холодильні агрегати не витримували влітку місцевих теплих умов, і постійно виходили з ладу. Періодичні дезінфекції допомагали тимчасово позбавлятися специфічного трупного смороду, але він продовжував тут залишатися якимось чином. А вид кімнатки зсередини спроявляв взагалі моторошне враження.

Убогі дерев'яні полиці для небіжчиків по обидва боки стін давно прогнили, і Демч не розумів, невже не можна було відразу зробити іх металевими або мармуровими.

От, якщо не дай Боже, трапитися масова загибель населення, у нього навіть не буде місця, де складувати тіла. Хіба що, прямо на підлозі? Справді, холодильні камери були дуже актуальним питанням для контори Демча. Але минув уже тиждень, як він подав запит про це головному лікареві, а відповіді так і не отримав.

– Судячи по запаху, ми знаходимося в морзі, – безапеляційним тоном зауважила спостережлива Лера.

– Ось як? – радісно заволав Орест.

– Нецікаво з тобою! – відповів Демч і зняв з дівчат пов'язки, – Хоч ти вгадала не зовсім точно. Втім, а що ти маеш на увазі під словом «морг»?

Дівчата стояли й з цікавістю розглядали приміщення в вісім квадратних метрів. Зсередини трупосховище було покрито колись темно-коричнево-сірою фарбою, яка за довгі роки вицвіла до невідзначаного відтінку. Здебільшого вона була відлущена дрібними фрагментами. Крім того, на першому «поверсі», мабуть, зберігалися гнилі трупи, тому що на самих стінах збереглися німі підтвердження цьому – буро-чорні дрібні бризки й патьоки на самих полицях. Вони в'іллися в дерев'яну обшивку стін і полиць, і відмити їх не вдавалося. Все треба було просто переробляти.

– Уявіть собі: ось тут довго лежало тіло убитого промисловця, а навпроти – знаходилося тіло нещасної дівчини, яка наклада на себе руки через нещасливе кохання, – з захопленням ніс майже професійні фантазії Демч.

Дівчата мовчки слухали його, затамувавши подих, а Орест намагався згадати, коли таке було насправді. Проте Демч брехав так натхненно і переконливо, що незабаром і сам Орест заслухався свого приятеля.

– А було таке, щоб хтось насправді не помер, а прокинувся тут? – напівпошепки запитала Алла.

– Ось що ти весь час вперед забігаєш? Я тільки хотів розповісти вам... Якось, під час ШТП постраждало кілька людей. У деяких лікар «швидкої допомоги» відразу констатував смерть і відправив до моргу, а деяких відправив до лікарні, де вони згодом і померли. Оскільки це був лікар – не судмедексперт, і не дуже розбирався в трупних змінах, то він допустив помилку, і відправив до моргу живу людину, яка була просто без свідомості.

– Жах! І що? – ахнули дівчата.

– А ось тепер уявіть, – Демч прикрив зсередини двері.

– Чоловік прийшов до тями і побачив, що лежить на підлозі. Поруч з ним знаходилися холодні тіла, які вже видавали специфічний трупний запах та запах крові... Він став озиратися і кликати на допомогу...

Навіть Орест став уявляти собі подумки таку картину.

– Чоловік з жаху закричав, сподіваючись, що хтось його почне. Але він навіть не зінав, який час доби зараз.

Якби це відбувалося століттям раніше, то в камері знаходився б шнурок від дзвіночка в кімнаті чергового санітара. І той би почув, що в камері знаходиться жива людина. Але в двадцятому столітті така традиція поступово згасла. Людина побачила, що викликати допомогу не вдається. Чоловік зрозумів, що чекати допомоги марно, і з останніх сил, хитаючись і падаючи, вирішив вибратися з мертвого пастки сам... Ожилий дістався до дверей і став гатити в неї кулаком...

– І що? – запитала Алла.

Всі чекали, затамувавши подих, продовження розповіді.

– Він стукав і стукав, але його ніхто не почув, бо була ніч. Його серце гулко стукало в грудях, незабаром горло стало стискати від нестачі кисню...

– І?

– І... вранці, санітар з подивом виявив, що у самого порога лежить ще тепле тіло, яке знаходилося абсолютно не на полиці, куди його спочатку помістили. Стиснуті кулаки були протягнуті до порогу... А експерт з подивом встановив при розтині смерть від гострого інфаркту та відсутність серйозних внутрішніх ушкоджень від травми.

– У-у-у, – розчаровано протягнули дівчата.

Демч так натхненно розповідав, що навіть Орест майже повірив йому. Правда, його так і кортіло запитати, коли саме таке відбувалося в його морзі. Він навіть ехидно примружив очі, але потім вирішив не пускати враження від розповіді друга. А Демч продовжував натхненно розповідати вже іншу історію. Дівчата були просто зачаровані байками Демча і мовчки дивилися тому в рота. Залишки алкоголю вже давно вивітрилися з іх організму під дією адреналіну, і для підтримки градуса спілкування був потрібний повтор ритуалу розпиття.

– Ну, як вам екскурсія? – запитав Саня.

– Це саме краще мое проведення часу тут! – захоплено визнала Алла, а Лера лише поплескала в долоні.

– А зараз, мої допитливі гості, дозвольте провести Вас до наших скромних апартаментів, – взяв іх під руки Демч і повів усіх у кімнату «психологічного розвантаження», як її називали лаборанти.

Орест по дорозі завернув до себе в кабінет, де у нього зберігались «могоричеві» пляшки від родичів померлих. За мить він з'явився з пляшкою шампанського.

– Хлопчики, все було круто!

– Ну, тепер і ви коліться!

– А вгадати слабо? – засміялася Алла.

Орест про себе вирішив, що Лерою він Демчу не поступиться. Вже дуже сподобалася йому ця смішлива дівчина, з проникливим поглядом. Хай Санька займається більш грубуватою Аллою.

– Можна спробувати, – розсміявся Демч і весело поглянув на Манчишена.

– Судячи з цікавості, яку ви проявляли до нас і до трупосховища, ви можете бути й медичками, і представниками іншої професії. Але, якщо б ви були медичками, то знали б цей морг, тому що місцеві студенти бували тут, хоч, мигцем. Отже, ви – не медики.

Лера весело засміялася, а Алла чіпко дивилася на Демча.

– Слухайте, а де у вас тут туалет? – перезирнулися дівчата.

– Орест вас зараз проводить, – кивнув головою Саня, і той захопив дівчат за собою.

Йдучи, дівчата необачно залишили свої сумки на дивані. Демч, з секунду повагавшись про моральність свого вчинку, блискавично відкрив одну з них, і побачив відомчу корочку. Розкривши її, він з полегшенням щось прочитав, повернув все на місце і почав прибирати стіл. Ну звичайно ж! Можна було одразу здогадатися!

Компанія застала його за наповненням келихів.

– Цукерки? Продовжимо? Або самі розповісте, що ви за пташки?

– Ні вже, раз почав – продовжуй, – відповіла Алла, вмощуючись зручніше.

– Їй-Богу, твій погляд мене просто чіпляє! Раз ви – не медики, то у мене залишилося ще два варіанти... Тільки – без образ. В першу чергу, якби ви поводилися кілька вульгарніше, я б подумав, що ви можете бути причетні до найдавнішої професії...

– Що? – обурено запротестували дівчата і Орест.

– Я ж сказав: «якби»! Але, тому що такого немає, і ви не дуже-то боялися в трупосховищі, тому я роблю висновок, що ви, швидше за належите до правоохранних органів... Вгадав?

- Вгад-а-а-в, – розчаровано протягнула Алла.
- В точку! – засміялася Лера і показала свою корочку, з якою Санька вже таємно познайомився.
- У посвідченні було сказано, що його власниця – Валерія Остроглядова працює в слідчому відділі місцевого РВВС.
- Ти диви, у тебе навіть прізвище відповідне! – розчулився Орест, і Демч глянувши на нього, зрозумів, що приятель уже встиг закохатися.
- Так ми колеги! Слідак слідака бачить здалеку! – засміявся Демчин.
- Подібне тягнеться до подібного, – філософські зауважила статечна Алла.
- Так ви обидві працюете в СВ?
- Бери вище: я – в прокуратурі! – гордо відповіла Алла.

Пощастило ж ім! Тільки-но приїхали після практики в Т-ське, як зразу ж познайомилися зі справжніми мужиками. Вони обидві не дуже сприймали чоловіків, які працювали в РВВС. Більшість з них були ловеласами, що нещиро прикривалися особливостями небезпечної професії перед дружинами.

Тому дівчата не могли сприймати іх потенційно серйозними для створення сім'ї. Про лікарів теж ходили подібні чутки. Але з такими, щонайменше, буде цікаво і весело.

Орест був просто в захваті від такого знайомства. А Демчу вистачало професійного спілкування з прокуратурою, щоб і зустрічатися з прокурорською слідчою, яка, до речі, не дуже йому сподобалася. Як галантний кавалер, він, звісно, не подав виду про це, вони разом проводили ввечері дівчат додому. Але на запитання Алли, коли вони побачаться знов, невизначено знизав плечима і відповів, що як облаштується остаточно, то як-небудь побачаться. Орест же з Лерою одразу домовилися здзвонитися і зустрітися на тижні.

- Як тобі дівчата? Вогонь! – в захваті ділився враженнями від знайомства Манчишен.
- Та ти влип, мій друже, – констатував Демч.
- Я й не приховую. Якщо вона виявиться такою в усьому іншому, то буде просто моїм ідеалом.
- Успіху тобі!

- А ти?
- Ну як тобі сказати? Алла – не мій тип, чесно кажучи. Крім того, я не схвалюю відомчих романів. Хоча визнаю, – краще, якщо партнери мають спільний інтерес.
- А який твій тип жінок?
- Сам не знаю. Але точно, не такий, як Алла. Мені навіть наша мала Баська і то більше подобається, і по красі, і як особистість.
- Звичайно, вона ж тобі прямо в рота дивиться! Так замути з нею.
- Ага, так вона ж ще дитина!
- Ти чого? Їй вже вісімнадцять е – цілком шлюбний вік.
- Ну, це-то – так, але вона вже за ручку з Гошою ходить, помітив?
- Слухай, брате, ти ж – начальник! – здивувався Орест.
- Ні, я ніколи не буду користуватися службовим становищем. Це для мене просто огидно.
- Бачив я, бувши в інтернатурі, як потім все це обертається. Не потрібні мені потім проблеми на роботі!
- Ти, прямо, як молодий досвідчений дідок! Слухай, але мені так сподобалося, як ти публіку вміеш тримати! І де ти таке дізнався про наш морг?
- Так це не про наш морг! Це звичайні моргівські експертні байки, причому – справжні. Такі випадки були, навіть в В-ому бюро, та й не тільки в ньому... Треба ж було зацікавити іх...
- Але такий дар переконання... Це було щось!!!
- Професійне. Ми ж зобов'язані ще й лекції читати населенню.
- Які?
- А у вас що, не вимагають?
- Про що? По трупах? – щиро здивувався Манчишен.
- Так, адже, трупи перед цим були живими людьми! Ми читаемо про профілактику травм і нещасних випадках серед дорослих і дитячих колективів, про необхідність дотримуватися

спокою при конфліктах і т. д. А ви могли б про пухлини, необхідності проходити профогляди...

– Господи, поки від нас не вимагають – і, слава Богу. Отже, в tobі прихований талант оповідача. Книжки писати треба.

– Можливо, з часом. До речі, багато наших пишуть. Тому, що бачать життя як би зсередини, і смерть...

Вони відкрили двері, і Орест з полегшенням плюхнувся на ліжко.

– Це був незабутній день!

– Так, нічого так, – спокійно відгукнувся його приятель, роздягнувшись і тут же заснув.

А Манчишена довго дивився в темну стелю і вже уявляв, яке романтичне побачення він прагнутиме влаштувати Лері на тижні.

Страйк. Метод Демча

Життя у відділеннях йшло своєю чергою, і все було б добре, якби лікарні не затримували зарплату вже другий тиждень. Таке вже було в іх практиці.

Зараз уся лікарня обурено гуділа, тому що мер Тищенко не обрав пріоритетом виплату зарплати медикам, а направив всі кошти на відновлення несподівано згорілого універмагу, яких в місті було декілька. Усі знали, що мер мав свою значну частину фінансової вигоди саме з цього магазину.

– Ми би й за власні гроші відновлювали магазин. Це – не предмет першої необхідності. А лікарня – перша! – обурено кричали медики.

Профспілка прийняла рішення боротися проти несправедливого рішення районної ради. Спочатку колектив написав до мерії клопотання про термінове використання резервів для виплати грошей, на що була отримана звичайна відписка про те, що «потрібно почекати» і так далі, і тому подібне.

Час йшов, людям було нема за що жити, а мер і далі не чухався. Орест вже двічі займав гроші у Демча перед побаченнями з Лерою. За положенням, медики взагалі не мали права страйкувати. Але профспілки наважилися піти на такий крайній захід, як порушення

службових інструкцій. Бо, стосовно них, адже, теж було допущено порушення.

– Ми – не «терпіли», скільки можна? – кричали на зборах товариші у білих халатах.

– Хвилиночку, шановані! – призвав до порядку головлікар, – Скажу вам чесно: особисто я не можу йти на демонстрацію – мене одразу ж знімуть. Не може йти й: «швидка допомога», допомога породіллям і ургентні лікарі по відділеннях. Але всі інші можуть, тому що всіх – не звільнять. Тому – жодних штрайкбрехерів! Всі завтра з 10 ранку зустрічається під вікнами мерії.

– У нас – справжня революція! Деякі навіть плакати малюють. Завтра йдемо страйкувати під мерію, – інформував сусіда Орест.

– Слухай, а це – відмінний привід! – пробурмотів собі під ніс щось незрозуміле Демчин.

Наступного дня всі медики зібралися під вікном мера. Профспілковий бос почав мітинг, медики звернулися до охорони, щоб ті пропустили іх делегацію на прийом. Зрозуміло, що ім відповіли, що Тищенка ще немає, і нікого поки не пустять. Ясна річ, що з іншого боку будівлі був чорний хід, яким мер іскористався на цей раз.

Буквально за кілька хвилин з'явилося міліційне оточення. Зі здивуванням

і розчаруванням, закоханий Орест помітив серед ментів і Леру. Зустрівшись з ним поглядом, вона тужливо знизала плечима. Їм обом було жахливо зустрітися по різні сторони барикад.

Пересічні громадяни, що проходили повз страйкарів, зупинялися аби дізнатись, в чому справа, і деякі теж приєднувалися до мітингувальників. Незабаром перед будівлею районної ради бушувала стихія, стояв шум і гамір. Але мер так і не зволив з'явитися перед людьми. Він послав підлеглого, аби той провів до нього головлікаря. І тепер Борисов умовляв Тищенка негайно виділити гроші для зарплати співробітникам.

– Слухайте, у всіх є городи. Абияк перекрутяться. Де я візьму зараз фінанси?

– Зі своєї кишені хоч би! – хотів обурено відповісти головлікар, але сказати вголос, звичайно, не посмів.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочтите эту книгу целиком, купив полную легальную версию
(https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=25920227&from=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QiWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.